

La unuaj vortoj

Cyril Vergnaud

Kristnaskaj dekoracioj aperas en la stratoj kaj sur la fasadoj de la domoj. Infanoj senpacience atendas la vintran ferion jam revantaj al donacoj ke ili ricevos. Malproksime, trans la azia kontinento, en francio, miaj samlandanoj, preparas la UK-n kiu okazos en Lille en la venonta somero.

Tie ĉi en Tajvano, la jaro de la ĉevalo finiĝas kaj la rezulto estas pozitiva entute. 2014 estis plena de vojaĝoj por niaj esperantistoj. Ingrid kaj Yvonne iris al Ĉinio partopreni la Esperanto-Kurso en Shian universitato, Liru vojaĝis al Svislando kaj Francio, kaj Abengo partoprenis al NASK en Kanado.

Kaj pri la pli junaj, du alta-lernejaj lernantoj, ChuYing kaj Ting iris al Slovakio kie ili partoprenis la kurson de Stano Marček kaj renkontis esperantistojn el multaj landoj. Fine, Vinson forlasis Pingtung por studi arton en la bela kaj grandioza Romo.

Sed tiu jaro estis ankaŭ plena je kulturaj interŝanĝoj kaj vizitoj de eksterlandaj esperantistoj. Niaj tri amikinoj el Koreio (Minmin, Esther kaj Hela), du koreaj studentoj (Mondero kaj Juno), Azar el Irano, kaj Grego kaj Racio el Usono, donis ŝancon al tajvanaj esperantistoj malkovri iliajn kulturojn kaj paroli Esperanton. Ni ankaŭ havis viziton de la membro de Akademio de Esperanto, Hiroyuki Usui, Japano kiu laboras profesie ĉe El Popola Ĉinio kaj ni havis la grandan privilegion interparoli kun li kaj kundiskuti pri literaturo. Fine, laste sed ne malpleje, la poeto Jorge Camacho, denove, faris al ni la honoron de lia ĉeesto kaj festis kun ni la Zamenhofan Feston.

Do, ĉi tiu jaro kun ĝiaj okazaĵoj ne nur permesis nin havi bonan tempon sed ankaŭ pruvis denove ke Esperanto estas vivanta lingvo. Eble la jaro 2015 estos eĉ pli bona, riĉa je eventoj kaj renkontiĝoj, motivigantaj por niaj lernantoj. Mi esperas ke multaj novaj Esperantistoj aliĝos kaj alportos dinamismon al la Tajvana movado.

Cetere kiel vi rimarkas ĉifoje nia gazeto kaj la broŝuro de Zamenhofa Festo aperas kune. Ni pensis ke tiel ni povas krom ŝparo de tempo, ankaŭ doni la ŝancon al la partoprenantoj ne Esperantistaj de nia festo scii pli pri nia agado kaj doni eblecon al tiuj legantoj kiuj ne partoprenis nian feston vidi kion ni faris por tio. Espereble la ideo plaĉas al vi!

Raporto pri Tajvana Esperanto-Movado 2014

Reza Kheirkhah

1-Kursoj

En suda urbo Pingtung en Tajvano jam de longe koro de la Movado forte batas. Kursoj de Esperanto troviĝas tie kaj ĉiujara Zamenhofa festo okazas samurbe kaj alilandaj gastoj kutime vizitas tien.

在南台灣的屏東市，長久以來都是世界語運動脈搏強勁的心臟地帶。只在這裡有世界語課程和年年舉辦柴誕節。外國朋友們也常常來此拜訪。

Jen ni vidu la detalon pri la kursoj:

看看課程詳情：

Kurso ĉe Komunuma Universitato:

社區大學課程：

Por la tria jaro tiu kurso havas lokon tie kaj ĉi-semestre aliĝis 9. Ĉiusemajne 2 hora kurso kunvenigas progresantojn kaj komencantojn de la urbo. Antaŭe gvidis la kurson Reza Kheirkhah kaj Ingrid Chuang kaj de ĉi-semestro givdas ĝin Cyril Vergnaud kaj Ingrid.

屏北社大世界語課程已持續三年了，本學期有 9 個學員。每週兩小時初階與進階學員一起學習。之前該課程由 Reza 和 Ingrid 引導，本學期起由 Cyril 和 Ingrid 共同指導。

Kurso ĉe Pingrong lernejo: 14 lernantoj

屏榮高中：14 位學生

En tiu unu el la plej grandaj privataj mezalt-lernejoj en sudo de Tajvano (kun ĉ. 3000 studentoj) jam por la dekunua sinsekva jaro okazas Esperanto-kurso kadre de eksterkursa lecionaro. Kvankam la kutima nombro por malfermi la kurson estas 40, sed pro subteno de la lerneja sekretario la kurso kun kiom ajn studentoj ĉiujare estas

malfermita. Ĉijare, kiel la pasintaj jaroj, ni uzas la lernolibron “Esperanto per rekta metodo” (de Stano Marĉek). Tiun kurson gvidis Reza kaj Ingrid.

在這所南台灣最大的私立中學之一——屏榮中學（學生約有 3000 人）已經連續 11 年開設世界語社團班。雖然通常社團班要四十個人才開班，而因學務處的青睞，世界語社團並無人數限制。今年也和往年一樣，使用 **Stano Marĉek** 的《世界語直接學習法》。此社團班由 **Reza** 和 **Ingrid** 指導。

Somera kurso ĉe la joga klubejo:

瑜珈生活哲思館暑期課程

Por helpi lernantojn memori sian lernadon, ni iniciatis novan kurson ĉe joga klubejo de nia lernantino Yvonne. Aliĝis 7 lernantoj. La kurson gvidis nia nova talento Cyril Vergnaud, franco kiu loĝas en nia urbo kaj komencis lerni Esperanton nur antaŭ du jaroj.

爲了讓同學不忘所學，我們在 **Yvonne** 的瑜珈生活哲思館開暑期課程，有 7 位同學參加。本班由富有才氣的 **Cyril** 指導。他是兩年前開始學世界語，定居在屏東的法國人。

Kurso en Tajpeo: 10 lernantoj

台北課程: 10 位學員

Ĝin gvidas Benjamin Irwin el Kanado kiu de antaŭ du jaroj loĝas en Tajpeo kaj en tiu ĉi jaro komencis novan kurson de Esperanto.

兩年前居住在台北，來自加拿大的班傑明·歐文 (Benjamin Irwin) 今年開始教導世界語課程。

2-Formoza Folio, loka gazeto 台灣世界語報，本地雜誌

Nia loka gazeto nune aperas jare unufoje. Ĝi eldoniĝis en kvanto de 150 ekzempleroj kaj estis disdonitaj krom Tajvano en dekoj da aliaj landoj. Laŭ opinio de iuj Esperantistoj de alilandoj, ĝi estas unu el la plej bonaj lokaj gazetoj en la mondo, ĉu aspekte aŭ en have kaj lingve.

Ĝin redaktis ĝis nun Reza Kheirkhah, reviziis Sabine Hauge kaj enpaĝigis Pit Hauge el Germanio, sed tiun ĉi numeron redaktis Cyril helpe de Reza, Ingrid kaj aliaj.

Cetere ekde la tiu ĉi jaro Formoza Folio estas legebla (iuj numeroj ĉefe la novaj) sur la reto. Kunlabore kun la Hispana Esperanto-biblioteko ni sukcesis

surretigi kelkajn numerojn de nia gazeto. Jen la adreso:

<http://www.esperanto.es/jspui/handle/11013/4362>

本地雜誌每年出版一期，發行數量150冊，除台灣外，散發到十幾個國家。有些外國世界語者認為它是世界上最好的地方性期刊之一，無論外觀、內容或文字方面。**Reza Kheirkhah**擔任編輯，德國的 **Sabine Hauge** 審閱，**Pit Hauge** 分頁。而本期由 **Cyril** 編輯，**Reza, Ingrid**、王九達教授和其他人協助。此外，今年開始《台灣世界語報》可以線上閱覽。與西班牙世界語圖書館合作，我們已成功上傳數期期刊。

網址如下：<http://www.esperanto.es/jspui/handle/11013/4362>

3- Vojaĝoj 旅行

En la pasinta jaro ni havis gastojn el eksterlando i.a. el Irano (D-rino Azar Karimi), Japanio (USUI Hiroyuki), Koreio (Esther, Hela, kaj Minmin en somero, Mondero kaj Juno en printempo), Hispanio (Jorge Camacho) kaj Ĉinio (Fabina kaj granda grupo el Wuhan). Ramsey Cardwel el Usono loĝis en suda urbo Kaohsiung por 6 monatoj lernante la ĉinan lingvon.

Krome unu el niaj aktivaj membroj Prof. Cho Chao-Ming vojaĝis al kelkaj landoj uzante Esperanton. Rico Chen, Yvonne Chen kaj Jolie vizitis Koreion por partopreno en Meditada seminario kaj Ingrid kaj Yvonne iris al Ĉinio por unumonata kurso internacia. Manlajo ankaŭ partoprenis ĝin kaj seminarion. Liru Chen vizitis Svision kaj Francion kaj gastis ĉe Esperantistoj. Ŝia 18 jara filo ChuYing kaj loka junulino kune partoprenis en SES seminario en Slovakio.

去年我們有許多訪客。分別來自伊朗（Azar Karimi博士、）日本（白井裕之）、韓國（敏敏和兩位同伴）、西班牙（荷黑·甘馬丘）及中國（余細妹和武漢世界語旅行團）。來自美國的Ramsey Cardwel爲了學中文住在高雄六個月。

我們活躍的成員們除了卓照明教授曾用世界語造訪過幾個國家，Rico、Yvonne 和 Jolie 參加了韓國冥想研討會，Ingrid 和 Yvonne 到中國參加爲期一個月的課程。Manlajo 也前往並參加西安世界語研討會。陳麗如拜訪瑞士、法國，也作客世界語者家。她 18 歲的兒子竺影和一位女生怡婷參加了斯洛伐克世界語暑期營。

4- Tradukoj

Kiel kutime ankaŭ pasintjare Prof. Wang Jiukwei senlace kaj daŭre tradukis multajn ĉinajn gravajn kaj bonajn literaturaĵojn kaj novelojn. Malgraŭ sia aĝo (nun 80 kelkaj) kaj unu akcidento, do ne tiom bonfarto, li ne ĉesis tiajn tradukojn. Tiel, nia Tajvana Esperantistaro povis profiti el tiuj tradukoj por plialtigi sian kapablon de la lingvo.

一如既往，去年王九達教授仍孜孜不倦地翻譯許多重要的中文佳作。儘管已經八十幾歲，且因遭遇一次意外健康欠佳，他並沒有停止翻譯，如此台灣世界語者們能從這些譯作中獲益，提升自己的語言能力。

Vizito de Japana akademiano al Tajvano

S-ro Usui Hiroyuki estas japana veterana Esperantisto kiu de antaŭ du jaroj laboras profesie ĉe El Popola Ĉinio, la reta gazeto, kies oficejo estas en Pekino.

Li tre flue parolas Esperanton kaj estas membro de Akademio de Esperanto, kiu estas la grupo ke decidas pri novaj vortoj en Esperanto.

Kiam Reza Kheirkhah unuafoje vizitis Japanion antaŭ dudek kelkaj jaroj, li faris multajn prelegojn en diversaj Esperanto-klubo kaj urbaj instancoj. Tiam, multaj japanoj interpretis lin el Esperanto al la Japana lingvo, sed inter ili, Usui estis la plej bona kaj preciza interpretisto, laŭ Reza.

Usui restis en Tajvano dum ĉirkaŭ 10 tagoj kaj renkontis Benjamin, Kanada Esperantisto, kiu nun loĝas en Tajpeo. Sed plej longe li restis en Pingtung, suda urbo, kie ekzistas kurso de Esperanto kaj Esperantistoj. Ankaŭ lin gvidis Prof. Cho (konata kiel Abengo) en Kaohsiung, la dua plej granda urbo de Tajvano.

Usui survoje al Pingtung el Tajpeo vizitis Taichung, grandan urbon en la mezo de Tajvano kaj tie lia japana amiko aranĝis por li prelegon pri Esperanto en DonHai universitato por studentoj, kies fako estas la japana lingvo.

En Pingtung li prelegis por lokaj studentoj de Esperanto en Komunuma Kolegio pri sia nuna laborejo en Pekino kaj sia Esperanta kariero ekde kiam li eklernis Esperanton, kiam li estis dekkelkjara.

Li rapide studis la Ĉinan lingvon dum tiu dujara restado en Pekino kaj nun povas relative bone komuniki per ĝi.

Katvilaĝo en Tajvano miaŭante vokas

USUI Hiroyuki

En novembro 2014 mi decidis viziti Tajvanon kaj ankaŭ mia edzino konsentis veni tien el Japanio dum la unua duono de mia 9-taga restado, kiu daŭris de la 5-a ĝis la 14-a de novembro. Por ni ambaŭ estis la unua fojo viziti Tajvanon.

Iam kaverno de simioj, nun valo de katoj

Mia edzino kun kato en la "katvalo"

Ŝi enketis pri la vizitindaĵoj en kaj ĉirkaŭ Taipei, kaj esprimis sian deziron viziti siaspecan "katvilaĝon" en montara regiono. Mi volonte konsentis pri tio, ĉar ankaŭ mi estas ka(t)marado. La loko kurioze nomiĝas *Houtong*, laŭnome kaverno de simioj, ne de katoj.

La nomo devenas de la fakto, oni klarigis, ke iam en la pasinteco en proksimaj kavernoj loĝis multe da simioj. Nuntempe la simioj ne plu vivas ĉi tie, sed ja vivas katoj kiuj cetere certe ne ŝatus loĝi en kavernoj.

La vilaĝo kuŝas ĉe valo, kiun verŝajne proksima rivero elkreis dum miloj da jaroj. Do en Esperanto mi volus bapti la lokon per la nomo: "valo de katoj" aŭ pli mallonge "katvalo" aldone al la jam uzita "katvilaĝo".

La 6-an de novembro, ĵaŭde, ni veturis de la stacidomo de Taipei per trajno de la Tajvana Fervojo. La katvalo situas laŭ montara fervoja linio, kaj kvankam la idilia etoso de la regiono estas plaĉa, trajnoj ne veturas tiom ofte nek rapide.

Ni bezonis ĉ. 50 minutojn por alveni al la celo. Estis tamen saĝa elekto viziti la katvilaĝon en labortago, ĉar oni diris al ni, ke en semajnfinoj svarmas vizitantoj, kiuj venas rigardi la katojn.

Kat-industrio anstataŭ karbo-industrion

En 1890, kiam oni trovis oron en tiu ĉi regiono, ĉi tien komencis enveni laboristoj. En 1920 ekfunkciis fervoja linio kaj komenciĝis amasa elfosado de karbo. Iam la ĉi-tiea minejo estis la plej granda en la tuta insulo kaj loĝis preskaŭ 6 mil minejaj laboristoj kaj iliaj familianoj.

La prospera tempo tamen daŭris ĝis la 1970-aj jaroj. Pli poste la karboindustrio fariĝis iom post iom eksmoda, kaj en 1990 oni komplete ĉesigis la produktadon de karboj en *Houtong*.

Malantaŭ la kato videblas la katforma ponto. Granda parto de la loĝantoj translokiĝis al Taipei kaj la vilaĝo fariĝis pli kaj pli dezerta. Sed restis iom da homoj, precipe maljunuloj, kaj kun ili ankaŭ katoj, ĉar jam dum la karbomineja tempo oni bredis ilin por forpeli ratojn. Estis tamen nur en 2009, ke iuj kat-amantoj ekhavis ideon ekspluati la ekziston de katoj kiel turisman allogaĵon.

En Marto 2013 la loka registaro (la vilaĝo apartenas al la grandega urbo Nova Taipei) elspezis 18 milionojn da tajvanaj juanoj (ĉ. 578 mil usonaj dolaroj)

por renovigi ponton super la stacidomo, kiu ne nur estas katforma sed onidire la sola ponto en la mondo uzata kaj de homoj kaj de katoj.

Du flankoj de la kat-turisma industrio?

Evidente la kat-turisma projekto sukcesis. La averaĝa kvanto de la uzantoj de la stacidomo de *Houtong* en 2008, do antaŭ la lanĉo de la projekto, estis nur 133 personoj. Mankas statistiko por 2009, sed ekde 2010 (391 personoj) la nombro grandiĝis jaron post jaro kaj en 2013 ĝi atingis eĉ 799.

Pro tiu sukceso en novembro 2013 la usona televid-reto CNN elektis *Houtong* kiel unu el la sep elstaraj kat-turismejoj de la mondo.

Tiuj kiuj antaŭenigas la projekton klopodas bridi la nombron de katoj, per diversaj avertoj admonas al la publiko ne alporti kaj lasi katojn en la komunumo, vakcinas la loĝantajn katojn kaj purigas la katvalon.

Malgraŭ tiuj klopodoj, iuj diras, ke esence *Houtong* ne estas tre taŭga loko por katoj por loĝi ekzemple pro la granda humideco.

Nur en julio ĉi-jare en la reto okazis granda polemiko, kiun elvokis artikolo en iu blogejo, kies estro skribis, ke kat-amantoj ne vizitu *Houtong* ĉar tie fakte ne estas paradizo sed infero por katoj. Iuj simpatiis al tiu blogestro, ke la registaro utiligas la katojn sed ne sufiĉe zorgas pri ili. Aliaj tamen trovis, ke lia artikolo estas tre subjektiva kaj la katvalo fakte ne estas infero por katoj.

La katoj ŝajnis feliĉaj en niaj okuloj

Pri tiu ĉi afero ni tamen ekscios nur post la vizito. Aŭ preskaŭ, ĉar en kafejo, kiun ni vizitis, ni ja vidis iom malnovan numeron de ĵurnalo, kiu raportis pri la lastatempa disvastiĝo de epidemio inter katoj. Tiu raporto menciis, ke bestokuracisto vizitos la vilaĝon pli ofte por ekzameni la katojn.

Almenaŭ en la tago de nia vizito la katoj de la katvalo ŝajnis tute feliĉaj. Ili ĝenerale ne timas homojn.

Esperantaj Vojaĝoj de Tajvananoj

Vojaĝo de Liru

我的世界語之旅

今年夏天，是我生平第二次歐洲之旅。同時，也是我第一次學世界語之後出國。

短暫的在日內瓦停留的兩天，我住宿在世界語家庭雅各家；與日內瓦世界語協會 **Esperanto Genève Régions** 世界語者見面，看到了她們在市區上課的方式。

雅各夫妻曾以世界語旅行國外，如蒙古。所以，他們也非常樂於接待外國來的世界語者，他們三個小孩，除了最小的，只有小學四年級，還是世界語初學者，其餘國中及高中的兒女都在學校學了世界語，能夠以世界語對我提問。

到了法國巴黎，我參觀了巴黎世界語協會辦公室 **Esperanto France**，也看到了他們年輕而活躍的的世界語者所正在發展的世界語溝通社群。

Mia Esperanta Vojaĝo

ĉi somere , mia dua vojaĝo al Eŭropo, ankaŭ estis mia unua esperanta vojaĝo. Dum du-taga restado en Ĝenevo (de Svisio), mi gastigis ĉe hejmo de esperantisto Jacques. Mi renkontis geesperantistojn de Ĝeneva Esperanto-Asocio, kaj ĉeestis en ilia leciono kiu okazis en kafejo. Geedzoj Jacques iam vojaĝis al fremdlandoj kiel Mongolio. Kun plezuro ili ankaŭ gastigas esperantistojn el fremdlandoj. El iliaj tri gefiloj, krom la plej eta, nur kvara lernaro kiu ankoraŭ estas komencanto, la aliaj kiuj lernis Esperanton en mezalta lernejo kapablas demandi min esperante.

En Parizo (Francio) , mi iris al oficejo de Pariza Esperanto-Asocio , kaj tie vidis ke la junaj kaj aktivaj esperantistoj estas evoluiganta grupon por komunikado.

En parko

下午茶時光，在公園裡。Posttagmeza teo-tempo en parko

Familio SANS : esperanta familio

Esperantista asocio de Geneva

Venu kaj lernu Esperanton kun ni

來吧，和我們一起學世界語

Raportas Yvonne

Laŭ Ingrid, mi estas la sola kursano, kiu aliĝis al kurso de Esperanto en Komunuma Kolegio de komenco ĝis nun. Al mi plaĉas lerni Esperanton, paroli Esperanton, renkontiĝi kun esperantistoj el fremdlandoj. Ŝajnas al mi, Esperanto estas bela kaj lerninda lingvo. Januaron mi iris al Koreio kun Rico kaj Jolie. Ĉi-somere mi iris al Ŝi'an en Ĉinio por Esperanto-kurso kaj seminario kun Ingrid kaj Manlajo. Esperanto amuzigas vian vivon. Mi petas ke vi venu kaj lernu Esperanton kun ni! Dankon!

照 Ingrid 所言，我是社大世界語班的元老了，是唯一一開始就參與的學員。我喜歡學世界語、說世界語和認識外國世界語朋友。我認為世界語是美麗且值得學習的語言。一月我和 Rico、Jolie 去了韓國。今年暑假我和 Ingrid、Manlajo 去西安參加世界語課程及研討會。世界語使我的生活更精彩。來吧！請你和我們一起學習世界語。謝謝！

台灣、韓國、中國和尼泊爾的學友合影留念

Spertoj de miaj Esperantaj vojaĝoj

我的世界語旅行經歷

Raportas Abengo

阿明哥報告

Post mia esperantiĝo en Julio 2006 mi vojaĝis en 14 landoj per Esperanto kaj por Esperanto. Nun mi rakontas spertojn de miaj vojaĝoj laŭ landoj. Al kelkaj landoj mi vojaĝis ne nur unufoje.

自從我於 2006 年 7 月成爲世界語者之後，用世界語，且爲了世界語運動旅行至十四個國家。現在依分國別說明。有些國家曾訪問不只一次。

1. Vjetnamio 越南 (2007, 2012)

- Julio, 2007 al Hanojo, renkontiĝo kun vjetnamaj esperantistoj. Mi donis prelegon je Hanoja Universitato al la esperantistoj per Esperanto. La temo de mia prelego: Vjetnamoj en Tajvano (laboristoj, edzinoj, studentoj).

在 2007 年護送越南留學生回國時順便訪問在河內的世界語協會。協會安排我在河內以世界語專題演講，講題是在台灣的越南人，聽講的有一百名以上，都是年輕的學生。

- La 97a Universala Kongreso de Esperanto okazis de la 28a de julio ĝis la 4a de aŭgusto 2012 en Hanojo. Mi kaj Manlajo de Tajvano partoprenis en tiu kongreso. Post la kongreso mi vojaĝis tra la lando por du semajnoj. Dum la kongreso mi donis prelegon kaj proponon ĉe la faka kunsido pri la esperantigo de aziaj vortoj.

- **Cetere mi sukcesis fari KER-Lingvoekzamenon, Esperanto, nivelo 3A (alta nivelo).**

於 2012 年七月底至八月初在河內召開第九十七屆的環球世界語大會。台灣方有我和游萬來教授參加。我在大會的專題討論發表亞洲詞彙世界語化的方案。又在大會參加世界語的能力檢定考試，通過高級檢定。大會之後留在越南大約兩星期，訪問南北越名勝。

2. Ĉinio 中國 (2009, 2011, 2012)

- **Decembro, 2009 al Nankino por partopreni en la 8a Tutlanda Esperanto-kongreso, poste mi vizitis la Municipalon Chongking Ĉirkaŭ 1 monaton.**

到南京參加中國第八屆世界語大會。會後轉到重慶與當地的世界語者交流並遊覽名勝。

- **Mi vojaĝis al Wuhan de Hubei-provinco, Ĉinio, por la 16a Seminario de la Hubei-a Esperanto-Asocio (HEA) kaj la 2011a Jarkonferenco de la Organiza Societo de la Internaciaj Esperanto-Konferencoj (OSIEK) de UEA. Pli ol 60 e-istoj el 8 landoj partoprenis en la konferenco. La temo de konferenco estis Ĉirkaŭ Ĉina saĝo. Mi faris prelegon pri la Iĝingo kaj Ĝia moderna aplikado.**

到湖北武漢參加有關中國智慧的國際研討會，在會中討論我對易經的看法。會後留在湖北與世界語者交流和參觀當地名勝。

- **Mi vojaĝis al Kantono en 2011 kaj vizitis Babiluron, centron por esperanta instruo kaj Movado.**

旅遊至廣州市，住在名為通天塔的世界語中心，與當地世界語者交流，也用世界語演講台灣的世界語發展現況。

- **En 2012 mi vojaĝis kun korea esperantisto So Gilsu, ĉefe en Provinco Guangdong, por viziti kelkajn budaismajn monaĥejojn. Dum la vojaĝo mi kaj li partoprenis en la Zamenhofa Festo en la urbo Kantono.**

和韓國的世界語者徐吉洙教授訪問在廣東省和江西省的一些佛寺，順便參加在廣州市的柴誕節。我在會中介紹台灣的名勝和介紹在屏東的世界語活動。

3. Mongolio 蒙古 (2010)

- **Junio 2010, Mi partoprenis en la 6-a Azia Esperanto-Kongreso en Ulanbatoro kaj dum la kongreso mi prezentis la vidindaĵojn de Tajvano al**

la kongresanoj. 我和王九達教授一起到蒙古首都烏蘭巴托參加第八屆的亞洲世界語大會。

4. Koreio 韓國 (2009 - 2011)

- Julio, 2009 al Iksan. Partopreno en 4a Internacia Esperanto-Renkontiĝo de Ŭonbulisma Meditado. Mi donis prelegon pri la aspektoj de religioj en Tajvano.

我參加在益山召開圓佛教國際世界語交流會，在會中發表有關台灣的信仰和宗教活動。

- 2010, al Seulo por 5-a Internacia Esperanto-Renkontiĝo de Meditado, mi faris prelegon pri la belega insulo Tajvano. Post la kunveno mi iris al iu templo, kie So Gilsu trijare retretis por sia budaisma studado.

我在 2010 年 8 月再度到韓國首爾參加第五屆的圓佛教世界語交流會，會後訪問暫時閉關修行研究的徐吉洙教授。

- 2011, privata vizito al korea esperantisto So Gilsu.

私人訪問世界語者徐吉洙教授，爲了和他一起查證一些中國近代佛教的懸疑。我們的共同的工作語言是世界語。

5. Japanio 日本 (2012)

- Oktobro 2012 al Sapporo de Hokajdo, mi partoprenis en la Jara Kongreso de Japana Esperanto-Instituto, kaj parolis pri la Kontraŭnuklea Movado en Tajvano.

6. Indonezio 印尼 (2013)

- En majo 2013 mi vojaĝis por partopreno en la unua indonezia Esperanto-kongreso en Bogor apud Jarkata.

我於 2013 年到雅加達參加第一屆的印尼世界語大會。

Ĉestantoj de 1a Indonezia
Esperanto-Kongreso
參加第一屆印尼世界語大會的會員

7. Germanio 德國 (2008, 2013)

- Aŭgusto, 2008 mi vojaĝis al Germanio profesie kaj uzis la okazon renkontiĝi kun Bremenaj Esperantistoj.

公務旅行至德國，順便到布雷門市，與當地世界語者交流。

- Majo, 2013 Por Germana Esperanto-Kongreso dum la 17a ĝis la 20a de Majo mi vojaĝis al Nurenbergo, kaj poste restis en Germanio aŭ ĝia ĉirkaŭaĵo unu monaton. Krom Nurenbergo mi vizitis germanajn urbojn Dresdeno, Pirno, Berlino, Kolono, Akeno, Herzbergo, Baselo ktp.

8. Pollando 波蘭 (2013)

ESPERANTISTOJ EN POLUJO 波蘭的世界語者

- Tintilo, iama estrino de Tajvana Esperanto-Asocio 來自台灣的王鐘伊，首任台灣世界語協會的女會長
- Joakimo Werlin, iama esperanta instruisto por tajvanoj 1990年代來台灣教世界語的波蘭人，與王鐘伊結婚，今住波蘭Poznam
- Hungara profesoro pri Esperanto en Poznana Universitato 在波蘭大學教世界語的匈牙利教授

Post la partopreno de germana Esperanto-kongreso en Nurenbergo mi vizitis la Universitaton Adam Mickiewicz (UAM) Poznań, tie mi parolis kun hungara esperanta prof. Ilona Koutny kiu estas esperanta lingvisto en UAM kiu estas la sola universitato en la mondo kiu ofertas la studon por magistra diplomo en Esperanto. Post la vizito de universitato mi kun Ŝi kune vizitis Tintilon kaj Ŝian edzon Joachim Werlin. Ili gastigis min dunokte. Tintilo estis la unua estrino de Tajvana Esperanta Asocio dum 1995.

我在波蘭的 Poznan 市訪問著名世界語教授 Ilona，之後一起會見王鐘依女士及她的先生，他是曾到台灣教世界語的魏丁老師。王鐘依是台灣世界語協會的第一任會長。我在他們家住兩個晚上，遊覽該市。

9. Nederlando 荷蘭 (2013)

Mi vizitis la Oficejon de UEA en Roterdamo kaj parolis kun 7 funkciuloj de UEA kaj aĉetis kelkajn librojn de UEA-Librovendejo.

到鹿特丹訪問環球世界語協會總會所與其中的七名同事會話並在總會的書局買了一些世界語圖書。

ĈE LA UEA-OFICEJO EN ROTERDAMO
 在荷蘭鹿特丹環球世界語協會總辦公室

- Junio 2013, en Apeldoorn, mi estis gasto de nederlanda esperantisto Anneke kaj Ŝi aranĝis mian turismon en la urbo kaj akompanis min. Ŝi ankaŭ aranĝis renkontiĝon kun lokaj esperantistoj por mi.
 到 Apeldoorn, 住在 Anneke 的家，並與當地世界語者交流。
- Mi vizitis malnovan urbon Mastrokton (de Alkeno al Mastrokto bezonas Ĉirkaŭ 1 horan veturon per aŭto)
 從德國邊境到馬斯垂克古都。

10. Belgio 比利時 (2013)

- Mi loĝis Ĉe la hejmo de mia iama germana kominitono. Lia hejmo estas tre proksime al germana Urbo Alkeno. En Belgio mi vizitis Lieĝon. Bedaŭre mi maltrafis la okazon renkontiĝi kun belgiaj esperantistoj. 在比利時住了幾天，到列日市觀光，但錯過與世界語者交流。

11. Francio 法國 (2013)

- Tra la aranĝo de Anne mi loĝis Ĉe Bertrand en Sankto Louis, franca urbo Ĉe la germana kaj svisa landlimo.

因爲 **Anne** 的介紹，我到聖路易市口問，該市在瑞士和德國邊界。我住在她的世界語老師 **Bertrand** 家裏。

- **Anne** estas entuziasma esperantisto kaj Ŝi en 2011 venis al Tajnano por lerni Ĉinan lingvon. Ŝi konis la esperantajn samideanojn pro Ŝi tie partoprenis en Pindonga Zamenhof-festo. Anne gvidis min viziti Strassburgon.

Anne 帶我到阿爾薩斯的史特拉斯堡觀光

- **Bertrand** estas la esperanta instruisto de Anne kaj veterana esperantisto. Li veturigis min al la naskiĝloko de Albert Schweizer Kaysersberg kaj lia hejmurbo en juneco Gubsbach, tie troviĝis la Muzeo de Albert Schweizer kaj liaj memoraĵoj.

法國朋友 **Bertrand** 帶我到史懷哲醫師的故鄉參觀史懷哲的故居和他的紀念館。

- **Bertrand** kaj **Anne** aranĝis esperantan vesperon kaj Ĉirkaŭ 8 lokaj esperantistoj venis. Ili tre ŝatis scii aferojn pri Tajvano.

安排與當地法國世界語者交流，他們很想知道台灣的情況。

12. Svisio 瑞士 (2013)

- Mi dum jaroj 1979 ĝis 1982 laboris en Svisio, pro tio mi vizitis mian iaman amikon en julio 2012. Kun li kaj lia edzino mi vagis tra la bela alpina montaro. Mankis al mi tempo, alie mi vizitus faman esperantiston Mirejo.

我曾在瑞士工作三年，因此在 2012 年之歐洲之旅我安排訪問瑞士，見在瑞士居住的老朋友。他和他的太太陪我在在雪地爬山和到各處旅行。我教他們世界語。因為時間不足，不能拜訪曾到台灣訪問的瑞士世界語 **Mirejo**。

13. Usono 美國 (2012)

- **Invitita de prof. So Gilsu, fama korea esperantisto, mi vojaĝis kun li al kelkaj budaismaj institutoj en Usono. Dum la vojaĝo mi parolis kun So Gilsu nur Esperante.**

應邀和韓國世界語者徐告洙到美國訪問佛教團體大約十天，行程中與徐教授都是用世界語交談。

14. Kanado 加拿大 (2014)

- **En 2014 mi vojaĝis al Kanado por partopreni en la NASK (Nordamerika Somera Kursaro) en Vankuvero. Mi estis Ĉe la altnivela klaso, kaj la instruisto estis hungara esperantisto Istvan Ertl. Li estas unu el la redaktoroj de Beletra Almanako. Mi faris du prezentadojn, unu pri Iĝingo kaj la alia pri Ĉina kaligrafio.**

我到加拿大溫哥華參加北美 世界語修課程高級班，Istvan Ertl 是指導老師，他是 **Beletra Almanako** 的編輯者之一。在研習會中我用世界語給了兩個演講，一個是有關易經，一個是有關中國的書法。

- **Post la NASK-kurso mi iris al Viktorio por partopreni en la seminario pri la maturigo de Esperanto-movado kaj la komuna Esperanto-Kongreso de usonaj kaj kanadaj esperantistoj.**

世界語研習會 **NASK** 之後轉到維多利亞參加世界語運動的講習會及加拿大和美國的共同世界語年會。

- **Dum Ĉi tiu vojaĝo mi vere havis bonajn Ŝancojn paroli kun altnivelaj esperantistoj.**

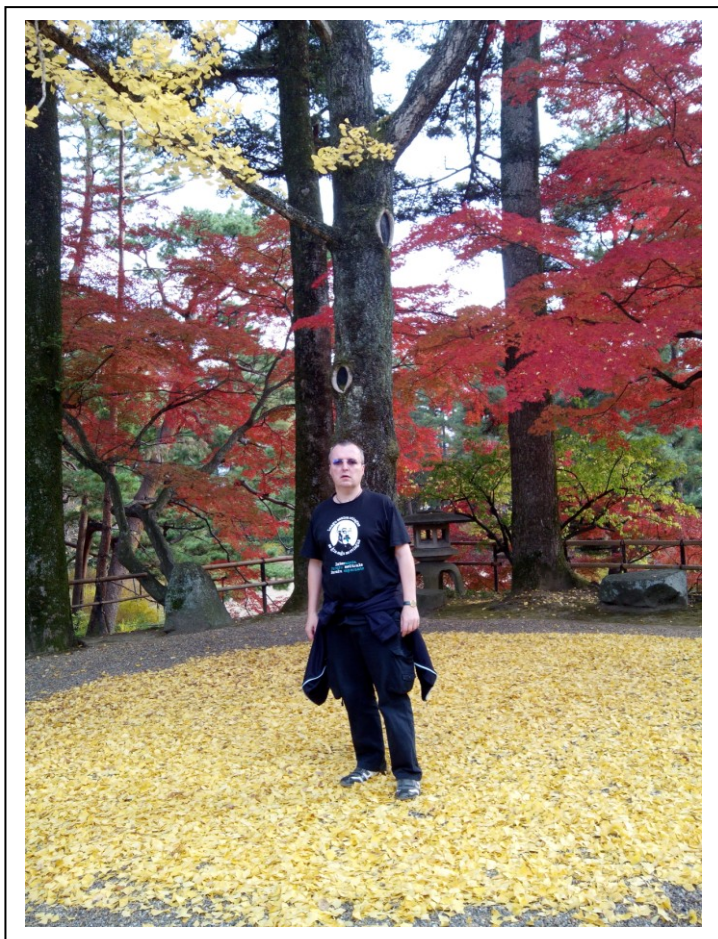
在此次的加拿大之旅，我真正有機會和世界語能力強的人交談，因此進步很多。

Konkludo 結語

Per Esperanto oni gajnas multajn konojn kaj amikiĝas kun bonaj samideanoj eĉ se oni ne vojaĝas en aliajn landojn, sed per vojaĝo oni pli bone kaj pli facile spertas la buntecon kaj taŭgecon de Esperanto.

用世界語可以增廣見識和結交世界語朋友，甚至不需旅遊；但是配合旅遊更體會到世界語的多彩多姿和其用處。

Du Poemoj de Jorge Camacho

"trans fenestro"

ne kredu ke vento
branĉojn balancas.

trans fenestro
homsimile
arboj dancas.

“窗外”

不要以為
是風在搖著樹枝

窗外
那些樹就像人們
在跳舞

* * *

Rigardu arbon.
Ĉu vi ne miras?

Dum vi rigardas
aŭ preterhastas,
arbo spiras.

瞧著一棵樹
你不感到驚奇嗎？

當你凝目注視
或者一瞥而過
樹都在呼吸

向晚的淡水

Tamsui en Vespero

林文義 (1953—)

Far Lin Wen-yi (1953—)

Elĉinigis Ju-kwei Wang

最後一班渡輪吧？我倚在船尾的欄杆畔，望著船過而激起的白色波痕。向晚的海風溫柔和暢，微微地吹起紊亂的黑髮，一如海風微微地吹起潮水。「北淡線的火車就要開了。」船戶向我說。我搖搖頭：「我搭公路局班車回去。」其實心裡想說：乘著這柔和的海風回去吧。但是否太詩意了？畢竟從八里鄉到淡水鎮，是一次最美麗的航程呢。

Eble estas la lasta pramo. Mi apogas kontraŭ la balustrado ĉe ĝia pobo rigardante la blankan ondon kiun ĝi agitas. La vespera marvento estas milda kaj komfortiga. Ĝi blovetas miajn nigrajn nekombitan hararon samkiel la ondon. “La trajno de Tamsui al Tejpeo baldaŭ ekveturos,” diras la pramisto. Mi kapneas kaj diras: “Mi revenos per buso,” sed mia koro diras al mi, ke mi veturos hejmen per la milda marvento. Kia poezia ideo! Entute la veturo de Bali al Tamsui en pramo estas belega vojaĝo.

我的右眼，是逐漸轉暗的大屯山巨大的影子；左眼則是在夕陽裡，滿身通紅，蒼老而憂愁的紅毛城。淡水，越來越近，我年少時，感情的小城啊！船戶專注地掌著舵，準備將船緩緩地靠岸；藍色調的小碼頭像塞尚筆下動人的畫幅。我忽然覺得，這好似一種情愛般的依偎：最後一班船，泊岸而棲，靠在岸那堅實而沉默的懷裡，頂著滿空璀璨的星子，靜靜地、滿足地歇息著；想著，船已靠岸了。

Mia dekstra okulo estas vualita de la enorma malhela ombro de Monto Datun, kaj mia maldekstra okulo vidas la ruĝan sunlumon sur la nederlanda kastelo San Domingo. Tamsui, la emociplena urbeto dum mia juneco, alproksimiĝas. La pramisto koncentre stiras la rudroradon por albordigi la ŝipon. La kajeto kun blua nuanco similas amindan pentraĵon de Paul Cezanne. Mi tuj sentas, ke la lasta ŝipo de la tago kun amo apogos sin kontraŭ la fortika korpo de la kajo por kvietanta kontenta ripozo sub la ĉielo plena de brilaj steloj. Tiel pensante, la ŝipo jam albordiĝis.

先我上岸的，是一對年輕的夫婦（或是戀中的情伴？），男的用力將隨船過來的摩托車拉上岸，女的則在後頭用力地往前推。但他們並沒有馬上發動、騎走，反而在小碼頭魚販那兒買了兩條海魚，滿足地帶著一臉笑意，騎著機車，輕盈地離去。也許，他們的家居就在小鎮的一角，看看那些日本

式的木質房子，外頭是磚砌的小紅牆，紫色的藤花從牆裡延生到牆外，牆外是幽深的小巷，而小巷的盡頭是一片發亮的海，或許泊著幾艘美麗的小舢舨。

Juna paro de geedzoj aŭ eble geumikoj(1) alteriĝas antaŭ mi. La junulo pene portas sian motorciklon al la bordo, kaj la junulino helpis puŝi ĝin. Antaŭ foriro ili aĉetas du marfiŝojn ĉe varfo, kaj ridetante kaj leĝeranime forekveturas. Eble ilia loĝejo estas inter la japanstilaj lignaj domoj ĉe angulo de la urbeto. Tia domo estas ĉirkaŭita de ruĝa brika muro. Visterio en la korto montras siajn purpurajn florojn al ekster la muro, kie vojeto kondukas al la brila maro, ĉe kies bordo parkis kelkaj elegantaj sampanoj.

遠遠小小地，無數的方窗裡都已上燈，暈黃或青色的，都是溫暖而又令人充滿渴求的一種情意。這濱海的小鎮，向晚時展露出一種無比的輝煌，像油畫裡那種極濃烈的色彩似的。向晚將落的夕陽，先用美麗溫潤的純黃來打底色；而後用濃烈的純紅與金黃來加強小鎮向光的臉顏，而在背光面，則是幽藍地。在古老迂迴的巷道裡，你從一個轉角拐了過來，一張垂暮的老人臉顏會猛然進入你的眼中，老人就入定地端坐在褪色的門楣下方，悠閒地搖著蒲扇，丟給你一朵極為古老而又慈藹的微笑。

De malproksime oni vidas malhel flavajn aŭ arĝentkolorajn lamplumojn tra multaj kvadrataj fenestroj, kiuj varmigas la sopirantan senton de la vidanto. Tiu urbeto ĉe marbordo dum vespero montras nekompareblan pompecon, kiel la fortikajn kolorojn de olepentraĵo. La subeniranta suno per varma flava pigmento farbas la bazon de la pentraĵo. Ĝi pentras per ruĝa pigmento kun iom da orflava nuanco la flankon de la urbo kontraŭ si, kaj per malhelblua pigmenton pentras la ŝirmitan flankon. Kiam vi turnas tra sinuo de la antikva zigzaga strato, senila vizaĝo subite aperas antaŭ viaj okuloj. Estas maljunulo kiu sidas sub la lintelo de sia domo, skuante sian ventumilon el palma folio. Li ĵetis al vi afablan oldulan rideton.

我從小巷進去，巨大的古老教堂在逐漸轉暗的暮色裡以巍峨之姿俯向我，幾隻白鴿繞著塔尖輕盈地低飛著，像在異國的感覺，愛琴海畔的一個小國吧？他們的每一扇哥德式的小窗，在向晚時，都要擺上一盞點燃的燭臺，整個城就燭影搖曳……而這兒不是幽藍的愛琴海岸，這兒是淡水，一個濱海的小鎮。

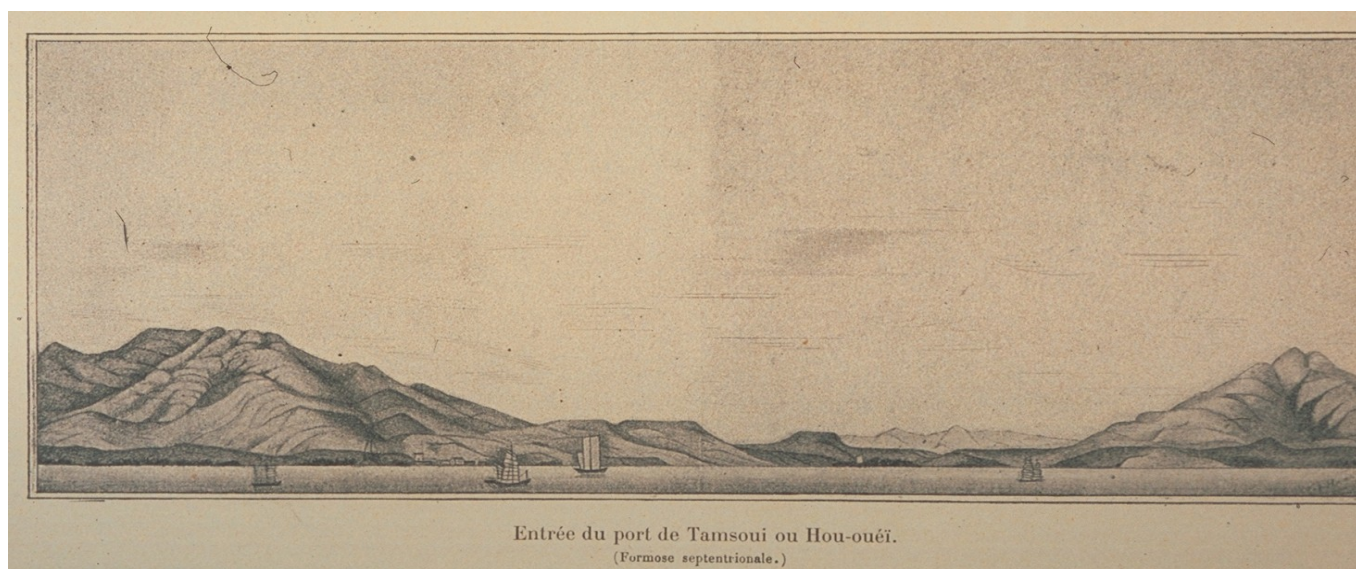
Mi eniras vojeton. Kolosa antikva kirko sub mallumiĝanta ĉielo kiel giganto suben rigardas min. Kelkaj blankaj kolomboj flugas ĉirkaŭ la pinto de la turo. Mi sentas min kvazaŭ en iu malgranda lando ĉe Egea Maro. Tie dum vespero ili metas kandelon ĉe ĉiu gotika fenestro, kaj la tuta urbo skuas kun la kandelaj flamoj... Sed ĉi tie estas Tamsui, urbeto apud maro en Tajvano, ne apud la Egea Maro.

我想起一個現在已經年邁了的歌手，他曾經寫過一首動人心坎的歌謠：淡水暮色。前年的秋天，我在南部一家潮溼而又簡陋的歌廳裡，聽到他用著依然渾厚，卻不再宏亮的嗓子，幽幽地自彈自唱那首老歌。他已不再年輕，而他心中那首歌，是否暗示著一種哀傷與年華的不再呢？暮色沉沉，我整

顆心也隨著加深的暮色而沉重了起來——淡水，你是否也包含著許多不為人知的憂鬱呢？我坐在面海的坡上，望著暮色裡的小鎮沉思。

Mi memoras maljunan kantiston kiu verkis kortuŝantan baladon— Vespero ĉe Tamsui. Dum aŭtuno de jaro antaŭ la lasta, mi en simpla malseka kantejo aŭskultis lin per ankoraŭ dika sed ne plu laŭta voĉo kanti tiun malnovan baladon. Li jam estas maljuna. Ĉu tiu kanto en lia koro kaŝe montris la ĉagrenon de la perditaj jaroj? Nun vespera mallumo densiĝas, kune peziĝas ankaŭ mia koro. Tamsui, ĉu vi ankaŭ envolvas multajn nekonitajn melankoliojn? Mi sidante sur deklivo apud maro, meditas rigardante la urbeton en krepusko.

龍山寺的天井上頭，開始了星星的聚會；下端則是幾盞帶著水氣的燈，老人們在巨大的門神下飲茶話舊。那兩位巨大的門神，經過百年的變遷、滄桑之後，依然盡忠職守地站在那兒，望著門畔飲茶話舊的老人們。幾十年前，老人還是孩子的時候，就在門神的腳下玩著彈珠；如今老了，歷盡人世的滄桑與苦楚，他們在這兒飲茶，談起曾經輝煌的昔日，追憶曾經擁有的青春與愛。門神依然站在那兒，要堅持到龍山寺倒坍的最後一天嗎？

Steloj kunvenas super la atrio(2) de Templo Longŝan, kaj ĉe fundo de la atrio kelkaj maljunulo kunsidas trinki teon kaj babili pri sia historio sub kelkaj malsekaj lampoj apud la du gigantaj idoloj de la dioj de pordo. Tiuj dioj, spertante centjarajn sortoŝanĝojn ankoraŭ plenumas sian devon gardi la pordon kaj akompani la muljunulojn. Kiam tiuj maljunuloj estis infanoj, ili ludis globetojn ĉe la piedoj de la dioj. Nun ili maljuniĝis. Iliaj vivoj estis plenaj de ĉagrenoj kaj gloroj. Do ili kunsidas diskuti la pasintajn junecon kaj amon. Dioj de pordo, ĉu vi volas stari ĉi tie ĝis la ruiniĝo de la templo?

兩旁蒼鬱的巨樹，青石板小路，傳遞著我走過清脆的足音；商專的女生們愉悅地放學了，騎著紅色的小跑車，輕盈地從我身旁滑過，多麼清新的青春與真純！在這古老而幽靜的小鎮。商專的隔壁是

英國領事館吧？曾經統治過這塊土地的異族人，據說也曾將他們離開故鄉很遠很久的血灑在這兒；荷蘭與西班牙式的古老建築卻也是極為浪漫與令人發思古之幽情。抬首水平望去，在不遠的幽暗裡，在許多的蒼鬱而陰森的熱帶植物後頭，紅毛城仍是異鄉的，它根生於此，卻無它根屬的母親。

La pado kun ardeza pavimo kaj la grandaj verdaj arboj apud ĝi dissendas la klarajn sonojn de miaj paŝoj. La gajaj studentinoj de la Insitudo Tamsui pri Komerca Administrado (3) post la lernotago rajdas siajn leĝerajn biciklojn gliti apud mi,— tiuj puraj senkulpaĵoj! Najbaro de la instituto estas kastelo San Domingo, la brita konsulejo. Laŭdire la alilanduloj kiuj regis ĉi tiun urbeton, longtempe kaj londiŝtance for de siaj hejmlukoj, ankaŭ iam sangis en nia lando. La malnovaj konstruaĵoj de nederlandaj kaj hispanaj stiloj estas romantikaj kaj facile kondulkas nian penson al la paseo. Levante vian kapon, tra la proksima mallumejo vi povas vidi malantaŭ diversaj malhelverdaj kaj makabraj intertropikaj plantoj la ekzotan kastelon San Domingo, kiu radikigis ĉi tie, malgraŭ la manko de sia ĉitiea patrino.

我在星星掛滿小鎮上空之時，輕踩著皎白的月色歸去；內心是帶著一分朝聖的敬慕與懷抱歷史的心情。淡水，我承受你給予多少無言的眷愛，從懵懂^{o21}激情的年少到此刻，這個歷經傷楚、沉鬱的男子。就趁著美麗的月色離去吧，也許北淡線的火車就要開了，像那個船戶說的。北淡線，月色裡發亮的鐵道。再見了，向晚的淡水。

Kiam steloj dense pendas sur la ĉielo super la urbeton, mi revenas paŝante sur blanka lunlumo kun pilgrimanta adoro kaj historia admiro. Tamsui, mi dankas vin pro via multa neespirmita zorgo kiu iompostome ŝanĝis min de naiva patosema junulo tra tristaj spertoj al la nuna deprimita viro. Mi disiĝu sub la brila luno. Eble mi ankoraŭ povas veturi per la trajno Tajpeon sur la lunbrilata fervojo. Ĝis revido, Tamsui en vespero!

Notoj de la tradukinto:

(1) Umiko: Sur pĝ.125 de Beletra Almanako 22 (ISBN 978-1-59569-227-6) Jorge Camacho skribis: “la malambiguan neologismon umik(in)o: persono havanta am(or)rilaton kun alia persono, ofte kun la intenco nupti aŭ vivi pare.”

(2) Atrio: Korto ĉirkaŭita de konstruaĵoj.

(3) Insitudo Tamsui pri Komerca Administrado: nun Universitato Aletheia.

Anoncoj 宣告事宜

2015 年 UEA 表費會 (UEA membreco por 2015)

1 MG:	會費含世界語簡介	7 EUR = 300 NT
2 MJ(-J):	會費含年度手冊 (未滿 29 歲者 [含] 成爲 TEJO 會員 不另加收費用並贈送 Kontakto 雜誌)	18 EUR = 700 NT
3 MA(-T):	會員訂閱世界語雜誌：如 MJ(-T)加上 Esperanto 會刊	45 EUR = 1800 NT
4 MA:	獲得年度手冊及 Esperanto 會刊 (未滿 29 歲者 [含] 並贈送 Kontakto 雜誌)	45 EUR = 1800 NT

Beletra Almanako 2015 文學年鑑 2015

BA-Jarabono 2015 (3 numeroj: BA22, BA23, BA24) **1400 NT**

Ĉiu numero enhavos inter 140 kaj 176 paĝoj.

BA22 aperos proks. en Februaro/Marto,

BA23 proks. en Junio/Julio kaj

BA24 proks. en Oktobro 2015

<http://www.beletraalmanako.com/aboni/index.html>

Juna amiko 年輕朋友

Tutkolora revuo por (ne nur) komencantoj, por unu jaro kaj 4 numeroj **700 NT**

Formoza Folio 台灣世界語報

Unu numero **100 NT**

戶名：薛瑞察

存簿帳號：0071001 1370724

郵局代號：700

Se vi deziras aboni iujn el tiuj gazetoj aŭ membriĝi en UEA bv. pagi la necesan sumon al la poŝtkonto menciita kaj informi Reza Kheirkhah: (rezamenhof@yahoo.com)

如果你想訂閱雜誌或加入成爲國際世界語協會會員，請付款至上述帳戶並告知 Reza。

Broŝuro de Zamenhof Festo 2014 世界語文化節手冊

Redaktis kaj printis 編輯者/出版者: Cyril Vergnaud (hsia@mail.com)

Tradukoj ĉinaj de tiu ĉi broŝuro estas farita per: Wang Ju-kwei 王九達 kaj

Ingrid Chuang

Beletra Almanako

N-ro 21 (Oktobro 2014) – 8a jaro

ISBN 9781595692870 / ISSN 1937-3325

Redaktis:

Jorge Camacho,
Probal Daŝgupto,
István Ertl,
Tim Westover

Kontribuis:

J. Amouroux,
U. Becker,
G. Berveling,
R. Bonkorpa,
J. Camacho,
G. Cappa,
C. Declerck,
P. Dubourg Glatigny,
I. Ertl,
F. Gx. Jx. O. P.,
A. Fanchon,
M. Fernández,
R. Fernández Asensio,
G. C. Fighiera,
S. Johansson,
S. Keller,
P. Kožuchová,
J. Lázár,
Mao Z.,
S. Moinhos,
B. Moon,
I. Oneț,
A. Ponori Thewrewk,
N. Rossi,
S. K. Smith,
A. Stecay,
H. Tonkin

Bildoj de:

F. de Goya kaj M. Elbo

MONDIAL NOVJORKO

www.librejo.com

UNUUA
BULTENO
BULTENO

100^a Universala Kongreso de Esperanto

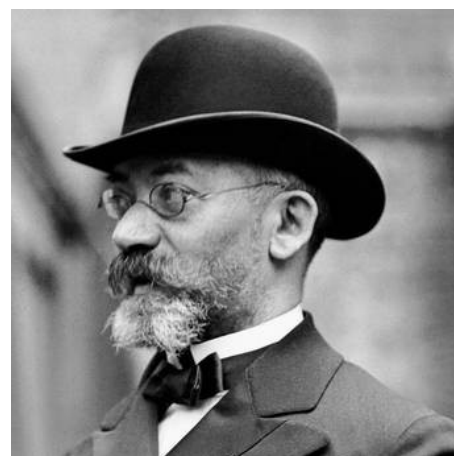
Lillo (Lille), Francio
25 julio – 1 aŭgusto 2015

De la unua... ek al la centa!

柴門霍夫生平簡介

世界語 (Esperanto) 的創始人柴門霍夫 (L. L. Zamenhof) 於 1859 年誕生在波蘭一個猶太人的家裡，他的故鄉是波蘭東部的一個小城鎮——比亞裡斯托克，在這裡居住著猶太人、日爾曼人、波蘭人、俄羅斯人。當時帝俄統治著波蘭，經常屠殺猶太人，並且製造民族糾紛和仇恨。幼年的柴門霍夫，見到這種情況非常痛心，他立志要創造一種平等中立的語言，以增進各民族的互相瞭解和友誼，進而消除他們彼此之間的隔膜和仇恨，實現天下大同，人類一家。

柴門霍夫的父親是一位語文教師，這為兒子學習語言創造了良好的條件。在童年時代，柴門霍夫就學會了波蘭語、俄語、德語，上中學以後，他勤奮學習，又掌握了拉丁語、希臘語、法語、英語、烏克蘭語。從 16 歲起就開始致力於國際語的研究，他仔細分析各種語言的特點，探索它們之間共同規律，經過兩年多的刻苦鑽研，終於完成了後來叫做世界語的初步方案，這時他才 19 歲。

爲了慶祝新語言的誕生，柴門霍夫邀請同班同學到自己家裡聚會，這批年青人，第一次用這種新的語言，熱情地朗誦了自己創作的詩篇。但是，柴門霍夫的行動受到社會的無情嘲笑和非難，甚至被斥責爲“狂妄”。在輿論的壓力下，他的父親也嚴厲予以制止。爲了不致影響兒子的學業，讓他集中精力學習醫學，在他去莫斯科上大

學時，他父親竟狠心地把有關材料燒掉了。然而任何打擊也動搖不了柴門霍夫的意志，他堅信自己從事的事業對人類是有益的。大學畢業以後，一面從醫、一面以

頑強的毅力繼續對國際語方案進行深入研究，並用這種新的語言，進行大量的翻譯和創作，不斷地修改自己的語言方案，使之日臻完善。

於 1887 年 7 月，當他 28 歲時，在他岳父的資助下，他以“希望者博士”的名義，自費出版了《第一書》，正式公佈了世界語方案，並對這本書放棄全部著作權。次年他又聲明自己不願做新語言的創造者，只是暫時做一個發起人。他宣佈把世界語交給群眾，讓它在現實的社會中接受檢核。此後，他繼續日間行醫，夜間致力於世界語的翻譯和著作，他甚至把自己的財產都獻給了世界語的發展和推廣。經過十八年的努力，“第一屆國際世界語大會”終於在法國布洛涅召開，那時已經是 1905 年了。從這以後，世界語便逐步在全世界傳播開來。

柴門霍夫於 1917 年病逝於第一次世界大戰的波蘭戰區，年僅 58 歲，他的一生雖然是短暫的，但他對人類的貢獻卻是巨大的，值得人類永遠紀念。聯合國教科文組織決定把他作爲“世界文化名人”，以表彰他對人類的貢獻。

世界語是什麼？

Kio estas Esperanto?

鍾啓堯
Zhong Qiyao

出自《台灣世界語者》第一期，1999年3月；並加以更新，鍾啓堯
La dosiero aperis unue en la “Bulteno de Tajvanaj Esperantisto”, n-ro 1, marto 1999 kaj
revidita de originala verkisto Zhong Qiyao

世界語是計劃出來的語言

世界語是一種“計劃語言”，在1887年由一位波蘭的猶太裔眼科醫生柴門霍夫博士（Ludwig Lazar Zamenhof，生於1859年，卒於1917年）發明。柴門霍夫用“希望者博士”（Doktoro Esperanto）做筆名，發表了“國際語言”（Lingvo Internacia）。後來人們把世界語稱為 Esperanto。世界語在使用的一百多年來，增加了很多新詞彙，成為名副其實的語言。

簡單而有規律，易學的語言

世界語根據印歐語言（印度-歐洲語言）訂成，所以類似印歐語言。世界語一個字母一種發音，詞性（如名詞、動詞、形容詞）和語法的變化，非常有規律，比一般民族語言容易好幾倍。世界語的構詞法，則使用很多前綴和後綴，以及把短的詞拼成一個長的詞，像漢語。例如，“富有”是 riĉa，“貧窮”是 malriĉa，“富翁”是 riĉulo。又例如“一天”為 tago，“中間”為 mezo，“中午”就是 tagmezo。

全世界的外語

世界語不屬於任何民族，是全世界的外語、世界普通話。沒有國家或個人會因為自己的母語是世界語而在國際往來中占優勢。有人會因為父母（之一）會說世界語而自小就學會世界語，但是世界語仍然是他們次要的語言。

活的語言，全世界都有人說

估計全世界有二百萬人經常使用世界語，這些人遍布在世界各地。世界各地都有地方性世界語協會和青年世界語協會，也有很多學科組織（即興趣組織）。國際世界語協會（Universala Esperanto-Asocio, UEA）約有一萬名會員，遍布在一百多個國家，未滿三十歲的自動編入國際青年世界語協會（Tutmonda Esperantista Junulara Organizo, TEJO），另有數十個地方性團體會員和學科性團體會員。

Mia kara amiko Reza aranĝis kunvenon en sia domo kaj mi renkontis multajn esperantistojn de Pingtung tie kaj ili instruis al mi la kulturon de Tajvano. Mi volas aparte danki al Liru pri tio.

摯友瑞察在他家中安排了聚會。那裡我看到很多屏東的世界語人士。他們向我介紹台灣文化。為此我特別要向 Liru 致謝。

S-ro Abengo montris al mi belecon de Kaohsiung kaj gravajn kulturajn centrojn de la urbo. 阿明哥先生展示給我高雄市的美，並介紹該城各個文化中心。

David Bell gastigis min en sia domo en Tajpeo kaj mi povis vidi diversajn vizaĝojn de la vivo en Tajpeo kun lia helpo. David estas ege interesa kaj helpema persono

kaj mi multe lernis pri historio kaj sociologio parolante kun li. Esperanto kreis tiun bonegan oportunon por mi.

David Bell 在我台北他的家中招待我，幫助我看到台北人生活的種種面貌。David 是位有趣又樂於助人的人士。從和他的交談中我學到了很多歷史和社會學的知識。世界語為我創造了這種機會。

Ankau Benjamin, kanada Esperantisto, faris gravan helpon al mi en Tajpeo. Mi aĉetis kelkajn kumputilajn ajhojn kun lia helpo.

還有那位加拿大的世界語者 Benjamin 在台北拿了我大忙。他幫我買了好幾種電腦的設備。

Sen helpo de esperantistoj, mia vojaĝo en Tajvano ne povis esti tiel interesa. Mi multe ŝatas vian landon kaj esperas viziti vin baldau.

倘若沒有世界語者的協助，我的台灣行不會這麼有趣。我很喜歡您們的國家，希望不久和您再相逢。

Amike kaj sincere,
祝道安

Azar

Nun en la mondo la brutalanta lingvo estas angla. Iam la brutalanta lingvo en Pollando estis rusa. Zamenhof, vidinte la maloportunon de multaj lingvoj kaj la brutalan postenon de rusa, kreis Esperanton por la komunikado inter homoj de diferencaj tendaroj. Ĉar Esperanto ne estas ies gepatra lingvo, ĝi ne povas brutali iun.

現在世界上佔霸凌地位的語言是英語，當年在波蘭佔霸凌地位的語言是俄語。柴門霍夫看到語言的壁壘分明和俄語的霸凌地位，才創造了世界語，使它成爲各不同壁壘間的溝通管道。因爲它不是任何人的母語，所以沒有以世界語霸凌之虞。

Mi dankas Zamenhof pro lia antaŭvido. Mi esperas iam vidi, ke ne ekzistos brutalanta lingvo en Tajvano, kaj ĉiuj komunikos en Tajvano per Esperanto.
我感謝柴門霍夫的遠見。我希望有一天看到在台灣沒有霸凌的語言，有一天大家用世界語互相溝通。

Kore, Ju-kwei Wang

王九達敬啓

Mesaĝo el Irano 伊朗來函：

Karaj ge-amikoj

親愛的朋友們：

Mi el-kore salutas vin.

我由衷向各位問候。

Mi deziras esti kun vi en Zamenhof-Festo en Tajvano. 我很希望在台灣參加諸位的世界語盛會。

Mi multe ĝojis mian restadon en via bela lando antaŭ kelkaj monatoj.

幾個月前，我曾到貴國遊覽。我仍眷戀那段美好的時光。

Dum unu monato mi vizitis diversajn partojn de Tajvano, speciale dank'al esperantistoj.

在一個月間我參訪了台灣的諸多部分，我特別感謝世界語的朋友們。

Mesaĝo el Taoyan, Tajvano

La rezultato de elekto de la urbestro de Tajpeo tre ĝojigis min. Laŭ Ko Wen-je, la elektita urbestro, “La alta muro inter diferencaj tipoj de ideologio estas falonta.”

台北市長的選舉結果使我感到非常痛快。照柯文哲所說：「意識型態的高牆就要倒下。」

La popolo de Tajvano pro ideologio konstruis du klare

kontraŭantajn tendarojn, la bluan kaj la verdan. Estis multaj kialoj de tiu aparteco, unu el kiuj estis lingvo. Antaŭ levo de la sieĝostato, mandareno okupis la brutantan postenon inter diversaj lingvoj en Tajvano.

台灣人民一向分居藍綠二營，壁壘分明。造成這種意識型態的區分的因素很多，其中一個是語言。在解嚴以前，國語在台灣佔霸凌語言的地位。

Foje kongresano de la verda tendaro dum interpelicio demandis Hsieh Sen-chung, la tiaman direktoron de la Centra Banko: “Ĉu vi parolas la tajvanan lingvon?” Hsieh Sen-chung respondis: “Ne ekzistas tajvana lingvo, sed tajvanaj lingvoj, inter kiuj hoklao estas via lingvo, hakka estas mia, la indiĝenaj lingvoj estas nek viaj nek miaj, kaj mandareno estas ambaŭ via kaj mia. Do bonvolu interpelicii per mandareno.”

曾經有一位綠營的立法委員在質詢時詢問當時的中央銀行的總裁謝森中：「你會不會講台灣話？」謝森中回答說：「台灣話有很多種，其中河洛話是你的語言，客家話是我的語言，各種原住民話都不是你我的語言，而國語是台灣共同語言。所以請你用國語質詢。」

Mandareno prenis la postenon de la komuna lingvo en Tajvano ĉar ĝi foje estis la lingvo de la registoj de la blua tendaro. Tiuj registoj kiuj venis de kontinenta Ĉinio postulis, ke ĉiu tajvanano lernu ĝin. Tio kaŭzis lingvan oportunon, kaj samtempe ankaŭ lingvan brutaladon. Ekzemple, infano kiu parolis lingvon diferencon de mandareno estis punita.

國語所以在台灣佔共同語言的地位，是因為它一度是藍營統治者的語言。這些來自大陸的統治者要求所有台灣人都要學它，造成語言的便利，同時也造成語言的霸凌。例如在學校裡不講國語會遭到處罰。

Mesaĝo el Sud-Afriko 南非來函

Mi sendas salutojn el Kaburbo, Sudafriko.

這封信寄自南非卡布爾鉢市。

Nun estas la somero por ni. La suno brilas en sennuba ĉielo. Ni antauhĝuas la jarfinajn feriojn.

在南非現在是夏天。萬里無雲，陽光普照。我們提前過年。

Mia familio memoras la agrablajn Zamenhoffestojn en kiuj ni partoprenis kiam ni loĝis en Tajvano. Ni ankauh memoras la feliĉajn vizaĝojn de niaj Esperantistaj amikoj.

就像住在台灣一樣，我家也快樂地慶祝柴誕節。我們同時憶起各處世界語者朋友們幸福的面容。

Bedaurinde ni ne povas esti kun vi ĉijare. Ni deziras al vi tre agrablan Zamenhoftagon! Ĝis baldaŭ.

可惜我們今年不能和你們歡聚。祝你們柴誕節快樂！不久以後再見。

Sean kaj familio.

Sean 全家敬啓

Mesaĝo el Korejo 韓國來函

Karaj geamikoj en Tajvano,
親愛的台灣朋友們，

**Memore al la 155-a naskiĝo-tago
de Zamenhof, mi kore gratulas
vian Zamenhofan Feston.**

我爲了慶祝柴門霍夫 155 歲冥誕，由衷向
各立道賀。

**Mi ĉiam alte taksas aktivecon de
tajvanaj samideanoj por nia
lingvo, kiuj senlace daŭrigas sian
movadon por diskonigi nian
lingvon al civitanoj.**

台灣的世界語同好們爲我們的語言所作的
努力，不懈地推廣世界語給民眾，您們致
力的這項運動，使我感到萬分的欽佩。

**Kvankam mi ne povas aliĝi al via Zamenhofa Festo Ĉijare, tamen mia koro ĉiam
restas inter vi.**

雖然今年我不能參加諸位的盛會，但我的心經常和諸位在一起。

**Feliĉe pli kaj pli membro de UEA kreskas kaj okaze de la 100-a UK en Lillo,
Francio nia movado pli prosperos en la jaro 2015. Kun espero kaj firma kredo
ni iru antaŭen.**

使人高興的是：國際世界語協會的會員人數不斷成長，2015 年該會的全球年會將在法國的里爾舉行。讓我們抱著憧憬和信念繼續前進。

Kun kora gratulo,
敬祝節禧

Amike via,
你的朋友

LEE Jungkee (estrarano de UEA)

李仲琦（國際世界語協會主席團的一員）

Mesaĝo el Nederlando 荷蘭來函

Okaze de Zamenhoftago mi elkore salutas la geamikojn en Tajvano.

慶祝聖誕節，我向台灣的朋友們熱烈地道賀。

Kun plezuro mi memoras la gastaman akcepton dum vizitoj en 2005 kaj 2007, la multajn belajn lokojn kiujn vi montris al mi, la bongustajn manĝojn per kiuj vi regalis min, la interesaj konversacioj pri nia vivo kaj ideoj, la beleco de via lando kiun sen vi mi ne povus ekkoni.

我樂於回憶 2005 年和 2007 年好客的您們給我的款待。您們帶我參觀美麗的名勝、請我品嚐美食、和我談論生活與觀念。如果沒有您們的協助，很難深入瞭解那個美好的國家。

En nia loĝĉambro pendas pligrandigita foto en kiu oni vidas min en Sandiman

(aborigena regiono en Pingtung) vestita en tradicia kostumo. Ĝi ofte altiras la atenton de vizitantoj kaj demandoj pri Tajvano kaj ties enloĝantoj. Tiel la momoroj restas agrable freŝaj!

我到屏東的原住民地區三地門去旅遊，穿著他們傳統的服裝照了一張照片。我把那照片放大掛在我家的起居間裡，它頗能吸引訪客的好奇心，詢問我有關台灣和它的居民的種種。這不斷刷新我對台灣歡悅的記憶。

Denove: elkorajn salutojn

再一次由衷向諸位道賀。

via nederlanda amikino Anneke

您荷蘭的朋友 Anneke 女士

Mesaĝo el Germanujo 德國來函

Saluton Tajvano!

台灣，您好！

Aŭdi de via belega insulo estas ĉiam granda ĝojo. En aŭtuno mi hazarde vidis dum festivalo en Aŭstrujo interesan arteksponicion, kiun Tajvano sendas ĉirkaŭ la mondo. Jen foto de eksponaĵo: "Taga revo" de artisto Tsai-You Ho. Oni ne scias pri kio revas la kreaĵoj. Eble pri Esperanto?

聽到您們的美麗島嶼，總會讓我高興。今年秋天在奧國藝術季我偶然看到台灣送到世界各地參展的作品：寄上其中

Tsai-You Ho 的「白日夢」的照片。我看不出那作品在夢見什麼。也許是夢見了世界語吧？

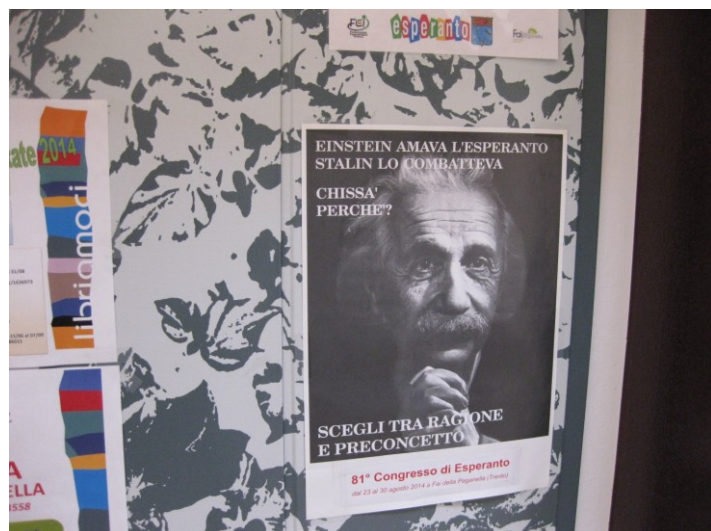

Ĉion bonan kaj belan feston de Zamenhof deziras al vi
祝大家過一個美好的柴誕節。

Martin Ebner

(momente en Germanujo)

(暫時住在德國)

PS : alia bildo - farita ĉijare dum la itala E-kongreso:

又及：另一幅畫是今年在意大利世界語大會所作的：

"Einstein amis Esperanton. Stalin batalis ĝin. Kiu scias kial?"

Elektu inter racio kaj antaŭjuĝo"

「愛因斯坦愛世界語。史達林打擊它。誰知道為什麼？請在理智和偏見間做你的選擇。」

Mesaĝo el Barato 印度來函

Mi deziras grandan sukceson al la Festivalo de Esperanto en Ping Tung organizata de amantoj de la internacia lingvo. Ping Tung estas kosmpolita urbo en Tajvano kaj la lingvo internacia stabile kreskas. Mi cxiam memoras mian tempon kun esperanto lernantoj tie kaj ilia bonkoreco. Mi salutas al cxiuj denove okaze de Zamenhofa festivalo.

via amike
Ranga
el Hindio.

Mesaĝo el Ĉinio 中國來函

Grandan sukeceson al Zamenhof Festo!
Mi pardopetas ke mi ne povos partpreni
ĉijaran festoon
Kauhzo de la okupiteco de mia laboro!

Mi ege bedaŭras , ghis hieraŭ mi
klopadis
, sed ghis nun mi vere ne povas!

Bonvolu transdoni mian sinceran
Saluton kaj bond zircon al chiuj bonaj

geamikoj. Mi kore salutas al ili!

Mi deziras al vi: Grandan sukeceson! Plenfeukton!
Estu Sana kaj Felicha!

Amike via:
Fabina

卡所著的數學辭彙是世界語的第一部專科字典。在戰前出現了好幾部用世界語撰寫的數學著作，其中有些是重要的。

Inter la nomoj, kiuj aperas, aparte eminentaj estis Carlo Bourlet, Charles Méray, Charles Laisant, sed mankas la germano Adolf Schmidt [ŝmit], la anglo Clarence Bicknell [biknel], la italo Alberto Alessio, la sovetiano Samuil Ŝatunovskij kaj la franco René Maurice Fréchet [freŝe*]...

在上述名單中，卡羅●布爾雷、沙爾●梅瑞、沙爾●雷桑是傑出的數學家。但名單中少了德國的阿道夫●史密特 (Adolf Schmidt)、英國的克萊倫斯●比克內爾(Clarence Bicknell)、意大利的阿伯脫●阿萊孝 (Alberto Alessio)、蘇聯的薩穆義●沙圖諾夫斯基 (Samuil Ŝatunovskij) 和法國的萊內●莫里斯●傅黑舍(René Maurice Fréchet).....

Antaŭ ili kaj antaŭ ol Esperanto aperis, famaj matematikistoj jam interesiĝis pri la ideo de universala lingvo aŭ provis krei tian lingvon, i.a. Descartes [dekart], Newton [njuton], Leibniz [lajbnis], d'Alembert [dalaber*], Condorcet [kodorse*], Ampère [amper*]...

比他們更早，甚至在世界語出現以前，有名的數學家已經對人類共通語言發生了興趣，並嘗試創造這種語言了。例如笛卡兒(Descartes)、牛頓 (Newton)、萊卜尼茲 (Leibniz)、達朗伯爾(d'Alembert)、康斗瑟(Condorcet)、安培(Ampère)等人.....」

Mi esperas, ke mi povos en ne tro fora estonteco disponigi al ĉiuj interesiĝantoj pri matematiko kaj sciencoj la frukton de tiu esplorado. Ni devas montri, ke tio, kion opiniis tiel famaj homoj pri la ideo de internacia lingvo antaŭ ĉirkaŭ jarcento plue validas en la 21a jarcento.

我希望不久以後能對每位對數學及科學感興趣的朋友提供此項研究的成果。我們要說明這些人士在百餘年前對國際語言的看法，到二十一世紀的今天仍舊適用。

Agrablan kaj fruktodonan kunestadon al ĉiuj partoprenantoj en la Zamenhofa Tago en Ping Tung.

我祝每位在屏東參加柴誕節的朋友，聚會愉快且有收穫。

Henri Masson

亨利●馬頌

(* La indikitaj prononcoj estas plejparte proksimumaj, precipe tiuj markitaj par asterisko *.)

Ĝuste nun, kvankam mi neniam estis matematikema, mi faras esplorojn ĉirkaŭ tre interesa temo : "La plej matematika el la lingvoj". Ni devas efektive konscii, ke sen tiu scienco, la homaro neniam estus atinginta la gradon de teknika progreso, kiun ni konas nun. La nunaj rimedoj por transporto de homoj, varoj kaj informoj al foraj partoj de la mondo, la senlima tuja komunikado, la spaca esplorado kaj amaso da inventaĵoj kaj konstruaĵoj ne povus ekzisti sen matematiko.

雖然我不是數學家，但我現在正在研究下述有趣的問題：「在諸多語言中，何者最有數學性？」我們應該知道，如果沒有數學，人類無法使科技發展到今天的地步。現代人們能運輸人員、貨物及資訊無遠弗屆、能在轉瞬間傳遞無限度的消息、能面對太空、能發明、能建設.....這些全靠數學的資源。

En la "Enciklopedio de Esperanto" (eldonita en Budapeŝto en 1933), kiu estas senpage elŝutable, eblas legi sub "Matematiko" :

你可以從網路中搜尋到於 1933 年在布達佩斯出版的「世界語百科全書」，其中「數學」條目是這樣闡述的：

"Inter la esperantistoj sin trovas proporcie pli da matematikistoj ol da filologoj, kaj en la komenco de la movado preskaŭ ŝajnis, se oni juĝis laŭ la adeptoj, ke Esperanto estas ne lingva sed nombra afero. Bourlet [burle], Briand [bria*], Méray [mere*], Berdelle [berdel], Dombrowski [dombrovski], Saussure [sosur*], Bricard [brikar], Laisant [leza*], Th. Rousseau [ruso] kaj multaj aliaj estis matematikistoj, kiuj sopiras al klareco, simpleco, logikeco. La matematikistoj preskaŭ trovas la idealon en matematika skribmaniero. La pazigrafio, precipe en decimala sistemo, kontentigas eĉ altajn postulojn. Krom tio la matematiko en ĉiu nacio havas nur malgrandan adeptaron, kaj mem la revuoj de la matematikistoj preskaŭ ĉiuj suferas finance pro deficito. Ne estas sen intereso, ke la matematika terminaro de Bricard (1905) estis la unua faka vortaro de la Esperantistoj. Jam antaŭ la milito aperis kelkaj (eĉ gravaj) matematikaj verkoj en Esperanto."

「在世界語者間，數學家所佔的比例比語言學家還多。在世界語運動的初期，從其信徒的名單，人們會誤認為世界語不是語言，而是數學的一枝。布爾雷(Bourlet)、布里昂(Briand)、梅瑞(Méray)、伯德爾(Berdelle)、東布洛夫斯基 (Dombrowski)、索須爾(Saussure)、布里卡(Bricard)、雷桑(Laisant)、盧騷 (Th. Rousseau)等人都是力求簡單、明晰、合邏輯思維的數學家。數學家幾乎在此找到數學的理想表達方式。數學符號，例如十進位的記數法等，普世通用，連最龜毛的人都滿意。但在世界各國，數學家的人數都不多；數學期刊幾乎全都有資金不足的問題。有趣的是布里

我以對家人的心情懷念著諸位，包括好友 Reza，Flora和 Mobo 伉儷，艷美的 Ingrid，開心果 Kevin，「活字典」教授和許多別的朋友。

Apartajn dankojn al la sekretariino de Pingrong lernejo, kiu ebligas al la lernantoj tie lecionon pri Esperanto, punta lingvo de la homaro.

我特別感謝屏榮中學的女秘書；她能讓該校的學生學習到人類的橋樑語言——世界語。

Foje politikistoj por sia profito manipulas popolanojn malami kontraŭ alilandaj popolanoj, sed ni havu senton, ke la maro, la insuloj apartenas al la terglobo, la naturo.

有些政客爲了自身的利益挑撥人民愁視外國人，但我們有這樣的感受：海洋和島嶼都屬於地球和大自然。

Unue ni popolanoj mem interkompreniĝu per lingvojla angla, Esperanto, aŭ alia lingvo, ne gravas.

首先人民必須互相交談；用英語、世界語或別的語言都無所謂，能夠溝通就好。

Ni kune vivu por paco, al plibona morgaŭo sur la tero.

我們要在和平中共同生活，共同為地球上美好的明天努力。

OSIOKA Moritaka 忍岡守隆

nome de Hirosima Esperanto-Centro, Japanio 代表日本廣島世界語中心

Mesaĝo el Francio 法國來函

Zamenhofa Tago en Ping Tung, Tajvano

台灣屏東的柴誕節

Estimataj gesamideanoj kaj geamikoj,

敬愛的各位世界語同好，各位朋友：

La lingvo, kiun ni uzas vekis jam de pli ol jarcento la intereson kaj simpation de famuloj en scienco, arto, politiko, komerco kaj aliaj sektoroj de homa aktivado.

我們現在所使用的語言在過去一百年間，曾引發了科學家、藝術家、企業家及其他各行各業的名人們的興趣。

Gratulmesaĝoj tra la Mondo al Nia Zamenhof-festo

來自世界各地祝賀柴門霍夫世界語文化節的賀詞

Prof. Wang Ju-kwei tradukis ilin al la ĉina lingvo.

Mesaĝo el Japanio 日本來函

Estimataj gesinjoroj,

敬愛的先生女士們：

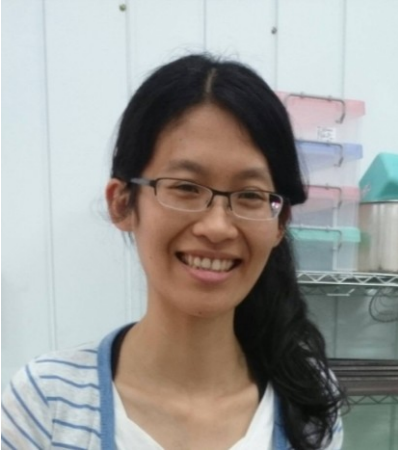
Karaj geamikoj de Formozo, la bela lando, Tajvano

親愛的台灣、美麗島、福爾摩沙的朋友們：

Okaze de via festo, mi salutas vin ĉiujn kun varma koro kaj bela memoro pri vi gefratoj de la granda familio.

利用諸位聚會的機會，我以熱烈的心情和纏綿的回憶 向各位世界語大家庭的兄弟姐妹們致意。

Mi ĉiutage vivas kun familia sento kun vi, amiko Reza, ges-roj Flora kaj Mobo, Ingrid ĉarma, Kevin ŝercema, kaj profesoro “vivanta vortaro”, mi ne povas nomi aliajn.

Lotuso 林佩璉

屏東銀寶生科

喜歡看電影，尤其是能勵志、啓發人心的電影。電影是百樣人生的縮小版，電影中往往能激發自己另類的思考，打破自己受限的思維框架。

學了世界語，能和世界各國的朋友交流，延伸了各國語言學習的觸角。

有了世界語，會有想探索語言學習的動機，帶領著對語言有興趣卻不知如何著手的好管道。每每聽到大家因發現學習世界語的易懂、便利性及創造力所發出的驚嘆之聲，會由衷的感謝，世界語所帶來的意義。

Benjamin Irwin

Benjamin Irwin naskiĝis en Otavo, Kanado, kaj eklernis Esperanton en la jaro 2006. De 2008 ĝis 2009 li aktivis kiel estrarano de la Kanada Esperanto Asocio kaj helpis organizi la 7an TutAmerikan Kongreson en Montrealo. En januaro 2013 li translokiĝis al Tajpeo, kie li laboras kiel instruisto pri la angla lingvo. Li ankaŭ gvidas baznivelan kurson de Esperanto, regule tradukas artikolojn por la interreta novaĵ-agentejo "Tutmondaj Voĉoj", kaj redaktis la ĵus eldonitan antologion "Taiwan Tales - One Country, Eight Stories: A Multicultural Perspective."

Benjamin Irwin 來自加拿大的奧大瓦。於 2006 年開始學世界語。自 2008 年至 2009 年他參與加拿大世界語協會的主席團，相當活躍。曾協助組成在 Montreal 的第七屆全美洲的年度大會。在 2013 年一月他遷居台北任英文教師。他也曾開過初級世界語的課程。他經常為網際網路的「全球之聲」新聞社譯稿，並編輯甫出版的故事集：「台灣故事：一個國家，八個故事—透視多元文化」。

Prezentado de niaj gastoj

發表者介紹

Zhao Kangming 趙康明

趙康明老師來自鳳山,目前教授的樂器有民謠吉他, 電吉他, 烏克麗麗...在社大、大寮 Yamaha 及多所學校社團任教。

S-ro Zhao Kangming venis el Fengshan. Li instruas ĉe la Komunuma Universitato, la Yamaha-klubo de Daliao kaj multaj lernejoj kursojn pri ludo de instrumentoj kiel popolkanta gitaro, elektra gitaro, ukulelo, ktp.

Nami 林怡均

屏東銀寶生科

我初次接觸世界語是多年前了,那時候還是學生。去年開始加入屏北社大的課程,現在已進入第三學期。這些年參與基礎課程,及多次與世界語友人的交流中,深深體會世界語背後中道精神的支撐與其意義。能夠無國界地和各地的友人會談、交換想法,這種沒有隔閡的交流很難得!也深感學習世界語,是外語學習的最佳途徑之一,可以突破語言學習的諸多障礙。

這期間看到很多人默默在世界語圈耕耘,讓世界語這顆種子在台灣發芽。我以身為世界語的一份子為榮。

Kiu lingvo por la homaro

Kiu lingvo por la homaro?

Esperanto por la homaro

Kiu lingvo por la tuta mondo?

Esperanto por la tuta mondo

Esperanto por Afriko

Esperanto por Ameriko

Esperanto por Eŭropo

Esperanto por Azio

Esperanto por Oceanio

Esperanto tra la mondo

Esperanto por la homaro

Esperanto por la tuta homaro

ĉiuj homoj lernu Esperanton

paca lingvo, amikeca lingvo

kun ni ĝi vojaĝu tra la mondo

amikiĝu kun aliuloj

vi ĉiuj, popoloj

vi ĉiuj, studentoj

mi petas al vi

lernu Esperanton

paca lingvo, amikeca lingvo

la lingvo por ĉiuj

(Mi nomiĝas Denizo Rock Tamba

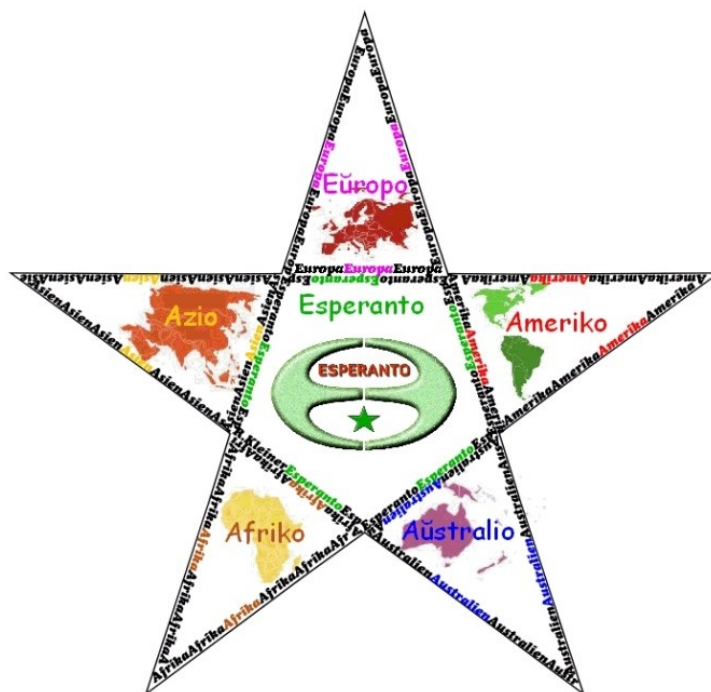
Mi loĝas en Kinŝaso, naskiĝis en Kongo, kaj parola Esperanton.

Mi certigas al vi, ke Esperanto estas la plej bela lingvo, kaj ĝi saltas la obstinajn barojn.)

mi petas al vi ĉiuj lerni Esperanton! ho jes!

Saluton!

Dankon!

Kaj vi?

Mia nomo estas _____

Mia persona nomo _____

Mia familia nomo _____

Mi loĝas en _____ , _____

Mia adreso estas: _____

Mia retpoŝt-adreso estas: _____

Mi estas _____ jara

Sur la Tero, Bela Tero,

Loĝas ni, kantas ni.

Kune sur la Tero,

Monda familio,

Famili', famili'.

Melodio: *Ruĝa Pomo (Frère Jacques.)*

Saluton!

saluton	你好
mi	我
mia	我的
nomo	名字
estas	是
persona	個人
familia	家庭的
familio	家庭
loĝas	現在住
loĝi	住
en	在
Usono	美國
adreso	地址
longa	長
strato	街頭
reto	網絡
poŝto	郵件
jaro	年
kio	什麼
vi	你
via	您的
kie	哪裡
ĝis!	再見

Saluton!

Mia nomo estas Ana Pana.

Mia persona nomo estas Ana.

Mia familia nomo estas Pana.

Mi loĝas en Novjorko, Usono.

Mia adreso estas: 1234 Long-strato.

Mia retpoŝt-adreso estas: ana@lernu.net.

Mi estas dek-ok-jara (18).

Kio estas via nomo?

Kie vi loĝas?

Ĝis!

“I first met two Esperantists who live and work in Pingtung,” he said.

“One guy, Reza Kheir-khah, is from Iran and a woman New Zealand, Simone Roberts, is also in our group here. While I had never studied

Esperanto before, I soon learned from Reza and Simone that it’s easy to learn.

So I decided to give it a shot. One thing led to another and we’ve got this annual festival.”

“What I discovered was more than just a language,” he said. “I became a member of a very interesting international community. I fell in love with the philosophy of Esperanto, as much as I did with the language,” he said.

Last year around 80 people attended the festival, Vergnaud said, many of whom were expats living in southern Taiwan and other countries such as Canada, Thailand, Spain and Japan, among other nations.

“In Taiwan, most Esperantists are Taiwanese,” he said. “But because we use this language a lot to travel, foreign travelers often visit us here in Pingtung.”

Fonto: <http://www.taipeitimes.com/News/feat/archives/2014/12/13/2003606608>

Artikolo de Taipei Times

Esperantists talk the talk in Pingtung

The annual Esperanto Festival, organized by students of the language from Pingtung Community College, will be held tomorrow

By Dan Bloom / Contributing Reporter

French expat Cyril Vergnaud lives in Pingtung and speaks French, Chinese, Hoklo (more commonly known as Taiwanese) and English. He also speaks Esperanto.

Tomorrow, Vergnaud and students of Esperanto from Pingtung Community College will hold the Esperanto Festival (屏北社大世界語學員), an annual event that is open to the public. There will be a NT\$100 door charge to cover drinks, snacks and a gift bag for everyone who attends, he said.

Esperanto is a language devised to enable communication among the world's different language speakers. Vergnaud told the Taipei Times by e-mail that he became interested in learning the language purely by chance.

Programa Listo de Zamenhofa Festo 2014

2014 年世界語文化節活動流程表

1:30 ~ 2:00	Enskribiĝo 報到
2:00 ~ 2:10	Malferma ceremonio
2:10 ~ 2:25	Muziko (流水年華, 小情歌, Just the way you are)
2:25 ~ 2:45	Kio estas Esperanto? 世界語是什麼?
2:45 ~ 2:55	Filmeto: Esperanto estas 世界語是...
2:55 ~ 3:10	Reza: Baza Esperanto-kurso 世界語基礎課程
3:10 ~ 3:20	Danco 舞蹈 (Kiu lingvo por la homaro)
3:20 ~ 3:40	Abengo: Vojaĝo per Esperanto 用世界語旅行
3:40 ~ 4:10	Paŭzo + Komuna fotado 休息、合影
4:10 ~ 4:20	Cyril: kanto 唱歌
4:20 ~ 4:35	Reza: Tajvana movado
4:35 ~ 4:40	Jorge Camacho: 2 poemoj
4:40 ~ 4:50	Skajpo: Retparolado
4:50 ~ 5:00	Ludoj, kanto kaj adiaŭo 唱歌、話別

ZAMENHOFA FESTO

台灣世界語文化節

屏東

全世界最簡單易學的語言

屏北社大世界語課程
屏北區社區大學1F視聽教室(一)

至正國中
屏東市北興里公裕街300號
費用：100元(含飲料、點心、手冊...)

日12/14
2:00~5:00

主辦單位：屏北區社區大學   ★若有任何問題，請洽：莊迎華 (Ingrid) 0920-667-857
陳雅雯 (Yvonne) 0929-658-127

